

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 278/2025-16

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Roberta Šorla a sudcov Ivana Fiačana a Martina Vernarského (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľov [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], a [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], zastúpených Advokátska kancelária JUDr. Peter Strapáč, PhD., s.r.o., 17. novembra 3215, Čadca, proti postupu Okresného súdu Žilina v konaní sp. zn. 4C/72/2020 a postupu Krajského súdu v Žiline v konaní sp. zn. 6Co/60/2022 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť

1. Sťažovatelia sa ústavnou sťažnosťou doručenu ústavnému súdu 8. apríla 2025 domáhajú vyslovenia porušenia svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom Okresného súdu Žilina (ďalej aj „okresný súd“) a postupom krajského súdu v označených konaniach. Žiadajú priznať im finančné zadosťučinenie 2 000 eur a náhradu trov konania.

II.

Skutkové východiská a sťažnostná argumentácia

2. Právna predchodkyňa sťažovateľov 1 a 2 a sťažovateľ 3 sa na Okresnom súde Čadca (právny predchodca Okresného súdu Žilina) žalobou z 27. novembra 2020 domáhali určenia neexistencie záložného práva na špecifikovaných nehnuteľnostiach. Okresný súd Čadca uznesením sp. zn. 4C/72/2020 z 20. januára 2021 konanie zastavil. Toto uznesenie krajský súd uznesením sp. zn. 6Co/90/2021 z 30. septembra 2021 zrušil a vec vrátil Okresnému súdu Čadca na ďalšie konanie a nové rozhodnutie z dôvodu, že neboli splnené podmienky na zastavenie konania pre prekážku

rozhodnutej veci. Okresný súd Čadca rozhodol vo veci rozsudkom z 5. apríla 2022, ktorým žalobu zamietol. Proti tomuto rozsudku podali sťažovatelia 6. mája 2022 odvolanie. Vec napadla krajskému súdu 19. júla 2022, a keďže v nej nekonal, podali sťažovatelia 20. februára 2025 sťažnosť na prietahy v odvolacom konaní sp. zn. 6Co/60/2022. Po podaní sťažnosti začal krajský súd konať. Sťažovateľom bolo 19. marca 2025 doručené vybavenie sťažnosti z 13. marca 2025, z ktorého vyplýva, že vo veci bol 12. marca 2025 vyhlásený rozsudok.

3. Pre celé napadnuté konanie je podľa sťažovateľov príznačný neadekvátny prístup okresného súdu spôsobujúci prietahy a následná nečinnosť krajského súdu, ktorý vo veci rozhodol až po podaní sťažnosti predsedovi súdu.

4. Sťažovatelia tiež zdôrazňujú, že boli vždy a v celom konaní aktívni a súčinní, opakovane využívali právne prostriedky ochrany práv podaním relevantných vyjadrení, návrhov, dôkazných prostriedkov, zúčastňovali sa ústnych pojednávaní a vždy reagovali na výzvy súdu bezodkladne, resp. v súdom stanovenej lehote.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

5. Za zjavne neopodstatnenú možno považovať ústavnú sťažnosť, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (IV. ÚS 92/04, III. ÚS 168/05, II. ÚS 172/2011, I. ÚS 143/2014).

6. Ústavný súd vo svojej rozhodovacej činnosti konštantne vychádza z názoru, že účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia štátneho orgánu (napr. I. ÚS 167/03). Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní došlo k zbytočným prietahom, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou (III. ÚS 111/02, IV. ÚS 74/02, III. ÚS 142/03) zohľadňuje tri základné kritériá, ktorými sú právna a faktická zložitosť veci, o ktorej súd rozhoduje, správanie účastníka súdneho konania a postup samotného súdu. V súlade s judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) v rámci prvého kritéria ústavný súd prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa (I. ÚS 19/00, II. ÚS 32/02).

7. Nie každý zistený prietah v súdnom konaní má nevyhnutne za následok porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (I. ÚS 46/01, I. ÚS 66/02, I. ÚS 61/03, III. ÚS 372/09). V prípade, keď ústavný súd zistil, že charakter postupu všeobecného súdu sa nevyznačoval takými významnými prietahmi, ktoré by bolo možné kvalifikovať ako zbytočné prietahy v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy, nevyslovil porušenie základného práva zaručeného v tomto článku (napr. II. ÚS 57/01, IV. ÚS 110/04), prípadne návrhu buď nevyhovet (napr. I. ÚS 11/00), alebo ho odmietol ako zjavne neopodstatnený (napr. IV. ÚS 221/05, III. ÚS 126/2010, I. ÚS 96/2011).

III.1. K namietanému porušeniu základného práva sťažovateľov postupom okresného súdu v konaní sp. zn. 4C/72/2020:

8. V súvislosti s namietaným porušením základného práva sťažovateľov postupom okresného súdu v konaní sp. zn. 4C/72/2020, z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že právny predchodca okresného súdu v predmetnom konaní rozhodol rozsudkom už po niečo vyše roku a 4 mesiacoch od začatia konania. Promptne postupoval aj po podaní odvolania proti vydanému rozsudku, keď už po cca 2 mesiacoch bola vec predložená odvolaciemu súdu. Jediná kritika k postupu súdu prvej inštancie v napadnutom konaní je možná vo vzťahu k jeho nesprávnemu uzneseniu o zastavení konania z 20. januára 2021, ktoré bolo zrušené uznesením krajského súdu sp. zn. 6Co/90/2021 z 30. septembra 2021, čo však nemôže zmeniť záver na ústavnej akceptovateľnosti postupu súdu prvej inštancie.

9. Pri ústavných sťažnostiach namietajúcich porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy ústavný súd už v minulosti odmietol ústavnú sťažnosť ako zjavne neopodstatnenú „vzhľadom na skutočnosť, že celková doba konania pred súdom, ako aj postup zákonného sudcu nesignalizovali reálnu možnosť zbytočných prietahov, a tým ani porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy“ (II. ÚS 109/03), resp. ak „argumenty v sťažnosti sťažovateľa nepreukázali v čase podania sťažnosti takú intenzitu porušenia označeného základného práva, aby bola sťažnosť prijatá na ďalšie konanie“ (II. ÚS 93/03, II. ÚS 177/04).

10. Posudzované konanie okresného súdu (resp. jeho právneho predchodcu) nedosahuje takú ústavne relevantnú intenzitu, aby bolo možné po prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie konštatovať porušenie označeného práva sťažovateľov.

11. Na základe uvedených skutočností ústavný súd ústavnú sťažnosť v tejto časti odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ako zjavne neopodstatnenú.

III.2. K namietanému porušeniu základného práva sťažovateľov postupom krajského súdu v konaní sp. zn. 6Co/60/2022:

12. Krajský súd v konaní sp. zn. 6Co/60/2022 o podanom odvolaní rozhodol po 2 rokoch a takmer 8 mesiacoch od predloženia veci. Ústavný súd konštatuje, že toto obdobie rozhodovania krajského súdu vykazuje prietah, ten však vzhľadom na všetky okolnosti nedosahuje takú ústavne relevantnú intenzitu, aby bolo možné po prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie konštatovať porušenie označeného práva sťažovateľov. Krajský súd krátko po podaní sťažnosti sťažovateľmi na prietahy v odvolacom konaní (po troch týždňoch) rozhodol o podanom odvolaní rozsudkom. Sťažnosť teda zjavne splnila svoj účel a viedla k náprave. Pri zohľadnení tejto skutočnosti ústavný súd poukazuje aj na to, že sťažovateľom nič nebránilo obrátiť sa na predsedníčku krajského súdu so sťažnosťou na prietahy skôr, hneď ako pociťovali neželané stavy právnej neistoty, čo by vzhľadom na promptnú reakciu súdu na skutočne podanú sťažnosť na prietahy s veľkou pravdepodobnosťou viedlo aj k skoršej náprave.

13. Ústavný súd síce podanie sťažnosti predsedovi súdu na prietahy nepovažuje za podmienku podania ústavnej sťažnosti, na druhej strane využitie tohto právneho prostriedku môže nepochybne v určitých situáciách viesť k náprave namietaného stavu (m. m. IV. ÚS 143/2022,

IV. ÚS 141/2025). Ústavný súd rešpektuje aj judikatúru EŠLP (pozri napríklad rozsudky vo veci Ištván, Ištvánová proti Slovenskej republike a Komanický proti Slovenskej republike z 12. 6. 2012), z ktorej vyplýva záver, že sťažnosť predsedovi súdu podľa § 62 a nasl. zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov nemožno považovať za efektívny právny prostriedok nápravy porušenia práva zaručeného čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“), avšak vzhľadom na uvedené okolnosti danej veci by takáto skoršia aktivita sťažovateľov v podobe podania sťažnosti predsedovi súdu bola spôsobilá viesť k skoršiemu rozhodnutiu o ich odvolaní.

14. Ústavný súd ďalej poukazuje na skutočnosť, že predmetná vec síce v čase podania ústavnej sťažnosti nebola právoplatne skončená, ale sťažovatelia ju podali vo vedomí, že krajským súdom už rozhodnuté bolo (vyplýva to z obsahu ústavnej sťažnosti a z priloženej zápisnice o verejnom vyhlásení rozsudku krajským súdom v napadnutom konaní), čo nezanedbateľne oslabuje pocity právnej neistoty sťažovateľov v čase podávania ústavnej sťažnosti.

15. Po predbežnom prerokovaní ústavnej sťažnosti v tejto časti, vychádzajúc z citovanej judikatúry, aktuálneho stavu napadnutého konania krajského súdu a argumentácie sťažovateľov prezentovanej v ústavnej sťažnosti, ústavný súd dospel k záveru, že napadnutý postup krajského súdu nie je poznačený priet'ahmi v ústavne relevantnej intenzite, preto ústavnú sťažnosť sťažovateľov aj v tejto časti pri predbežnom prerokovaní odmietol ako zjavne neopodstatnenú podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 13. mája 2025

Robert Šorl
predseda senátu